

Europe in front of new challenges

National minorities in Mid-Eastern Europe 1918–1940

Tesin (Czech Republic) 13–14.04.2018

Individual papers should last no longer than 30 minutes.

Spoken languages: Czech, English, Polish.

Day I – 13.04.2018 (Friday)

9.50 Conference opening – Welcome.

10.00 Custodian Piotr Galik (The National Ossoliński Institute, Wrocław) – *Disintegration of the Danube Monarchy in 1918 as an effect of the collision of the imperial and national ideas in Three Seas Europe*.

10.30 Prof. Radosław Zenderowski (Cardinal Stefan Wyszyński University, Warszawa) – *From multiethnic empires to multinational states. Attempts to create (metaethnical) political nations in Middle Europe during the interwar period*.

11.00 Dr Lucjan Klimsza (University of Ostrava) – *A national minority in philosophical aspects*.

11.30 Dr Eriks Jakobson (Latvijas Universitāte Riga) – „Locals” category as a phenomenon of Latvia in the first half of the 20th century: Latvians, Poles, Belarusians or Russians?

12.00 Prof. Wojciech Morawski (Warsaw School of Economics) – *Multinational state in the face of modernization processes*.

12.30–13.00 Coffee break

13.00 Dr Tomasz Błaszcak (Vytautas Magnus University, Kaunas) – *Ministries of minorities in the political system of Republic of Lithuania 1918–1923*.

13.30 Prof. Mikołaj Iwanow (University of Opole) – *Communism and Belarusianess. A role of the Bolshevik Party in shaping of the Belarusian national idea*.

14.00 Ing. Jan Sechter (UE and Foreign Policy Counselor to the Speaker of the Czech Republic Parliament, Prague) – *National minorities in the reflection of the Czechoslovakian parliament*.

14.30 Dr Jerzy Łazor (Warsaw School of Economics) – *Between Madagascar and Ere Israel. Migration of Polish Jews in the interwar period*.

15.00 Dr hab. Máté Tamáska (Catholic University College Apor Vilmos – Hungarian National Archive) – „Bata-modern” and

„Bourgeois Heritage”: Discourses among Hungarian Intellectuals about the Architecture Trends in (Czech)-Slovakia 1919–1939.

15.30–16.30 Lunch break

16.30 Ppłk dr Adam Szymanowicz (Land Forces Military Academy, Wrocław) – *Masurians 1918–1939 – between Germans and Poland*.

17.00 Prof. Włodzimyр Komar (V. Stefanyk National University, Ivano-Frankivsk) – *The Ukrainian problem in the ethnic policy of the Republic of Poland*.

17.30 Dr Aleksander Srebrakowski (University of Wrocław) – *Position of the Jewish minority in Poland during the thirties of the 20th century. Case of Wilno*.

18.00 Doc. Anatol Wjalikij (Maxim Tank Belarusian State Pedagogical University, Minsk) – *The position of the Belarusian minority in interwar Poland*

18.30 Prof. Dr Peter Štúrák (University of Prešov) – *Greek Catholic Bishop of Presov Pavol Peter Gojdič (1927–1960) and his attitude towards the issue of minorities*.

19.00 Doc. Dr Jaroslav Coranič (University of Prešov) – *Minorities issue in Slovak Greek Catholic Church 1918 – 1939*.

19.30 Prof. Grzegorz Hryciuk (University of Wrocław) – *Controversies about national statistics in the interwar Poland*.

20.00 Dinner

Day II – 14.04.2018 (Saturday)

9.00 – 9.30 Breakfast

9.30 Prof. Mykoła Kuczerepa (Lesya Ukrainka Eastern European National University, Luck) – *Governor Henryk Józefski and Volhynian Ukrainians 1928–1938*.

10.00 Dr Anna Szwed-Walczak (Maria Curie-Skłodowska University, Lublin) – *A picture of „Ruthenes” in the National-Democratic periodicals in Poland 1918–1939*.

10.30 Doc. Roman Masyk (Ivan Franko National University of Lviv) – *Policy of Poland towards economic activities of the national minorities in south-eastern region 1918–1939*.

11.00 Prof. Bohdan Hud (Ivan Franko National University of Lviv) – *The influence of the social policy of the governments of the Second Polish Republic on the Ukrainian population of Volyn on the relations between Ukrainians and Poles in the years of the Second World War*.

11.30 Prof. Jarosław Syrynk (University of Wrocław / Institute of National Remembrance, Wrocław) – *Nationality policy of pre-war and post-war Poland: differences and... similarities?*

12.00–12.30 Coffee break

12.30 Prof. Tomasz Główinski (University of Wrocław) – *Border Defence Corps (1924–1939) as a tool of the Polish state policy in the Easter Borderlands*.

13.00 Dr Ondřej Klipa (Charles University in Prague) – *Persecution of the Polish minority in the Stalin's Soviet Union. Case of the Pedagogical Institute of National Minorities in Minsk*.

13.30 Dr Andrej Sulitka (Institute of Ethnology, Prague) – *Activities of Czech national associations in Cieszyn and Opavian Silesia during work on the national statute in Czechoslovakia in 1938*.

14.00 Dr Józef Szymeczek (University of Ostrava) – *Minority education in interwar Czechoslovakia*.

14.30 Dr Vitalija Stravinskienė (Lithuanian Institute of History, Vilnius) – *1939–1940: residents of the Vilnius region and a problem of the Lithuanian citizenship*.

15.00–16.00 Lunch break

16.00 Dr Michał Lubicz-Miszewski (Land Forces Military Academy, Wrocław) – *Slovakian minority in the interwar Poland*.

16.30 Dr Łukasz Lewkowicz (Maria Curie-Skłodowska University, Lublin) – *Pilsudski's political cercle attitude towards the Slovakian minority 1926–1939*.

17.00 Dr hab. Bogusław Chwajol (Polish Medical Association in Czech Republic, Tesin) – *Polish physicians in pre-war Czechoslovakia*.

17.30 Dr Michał Przywara (University of Ostrava) – *Regionalism in the work of Polish writers in Czechoslovakia in the period 1918–1939*.

18.00 Dr Roman Baron (Institute of History, Czech Academy of Sciences, Prague) *Historiography of the Polish minority in Zaolzie*.

18.30 Dr Marcin Wichmanowski (Maria Curie-Skłodowska University, Lublin) – *The problem of national minorities in the political thought of the Polish Peasants' Party "Piast"*.

19.00 Dr Marcin Dębicki (University of Wrocław) – *Poles in the Vilnius region (1918–2018). Variability of statuses and place in the social consciousness of compatriots*.

19.30 Closing of the conference

20.00 Dinner

Evropa před novými výzvami

Národnostní menšiny ve střední a východní Evropě v letech 1918–1940

Český Těšín 13.–14. dubna 2018

Čas jednotlivých vystoupení – 30 minut
Jazyk jednání: angličtina, čeština, polština.

I. den – 13. dubna 2018 (pátek)

9:50 zahájení konference – vystoupení pořadatelů.

10:00 Kustod Piotr Galik (Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu) – *Dezintegrace Podunajské Monarchie v roce 1918 jako důsledek střetu imperiální a národní ideje v třímořské Evropě.*

10:30 Prof. Radosław Zenderowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Warszawa) – *Od multietnických říší k mononárodnostním státům. Pokusy o vytvoření ve střední Evropě (nadetnických) politických národů v období mezi I. a II. světovou válkou.*

11:00 PhDr. ThDr. Lucjan Klimsza, PhD. (Ostravská univerzita) – *Národní menšina ve filozofickém pojetí.*

11:30 Dr. Eriks Jakobson (Latvijas Universitāte Riga) – *Kategorie „Zdejších“ jako fenomén v Lotyšsku v I. polovině XX. století: Lotyši, Poláci, Bělorusové nebo Rusové?*

12:00 Prof. Wojciech Morawski (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) – *Mnohonárodnostní stát z hlediska modernizačních procesů.*

12:30–13:00 přestávka na kávu

13:00 Dr. Tomasz Błaszcza (Univerzita Vytautasa Velikého v Kaunasu) – *Menšinová ministerstva v rámci politického systému Litevské republiky 1918–1923.*

13:30 Prof. Mikołaj Iwanow (Uniwersytet Opolski) – *Komunismus a bělorusství. Úloha bolševické strany při formování ideje vzniku běloruského národa.*

14:00 Ing. Jan Sechter – (poradce pro Evropskou unii a zahraniční politiku předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Praha) *Záležitosti menšin z hlediska československého parlamentu.*

14:30 Dr. Jerzy Łazor (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) – *Between Madagascar and Eretz Israel. Migration of Polish Jews in the interwar period.*

15:00 Dr. hab. Máté Tamáska (Catholic University College, Apor Vilmos – Hungarian National Archive) – „*Bata-modern*“ and „*Bourgeois Heritage*“: Discourses among Hungarian Intellectuals about the Architecture Trends in (Czech)-Slovakia 1919–1939.

15:30–16:30 přestávka na oběd

16:30 pplk. Dr. Adam Szymanowicz (Akademia Wojsk Lądowych Wrocław) – *Mazurové v letech 1918–1939 – mezi Němcem a Polskem.*

17:00 Prof. Włodzimyр Komar (Národní univerzita W. Stefanyka v Ivano-Frankivsku) – *Ukrajinská otázka v národnostní politice druhé Polské republiky.*

17:30 Dr. Aleksander Srebrakowski (Uniwersytet Wrocławski) – *Postavení židovské menšiny v Polsku ve třicátých letech XX. století. Příklad z Vilniusu.*

18:00 Doc. Anatol Wjalikij (Běloruská státní pedagogická univerzita M. Tanka v Minsku) – *Postavení běloruské menšiny v druhé Polské republice.*

18:30 Mons. Prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. (Prešovská univerzita) – *Prešovský řeckokatolický biskup Pavol Peter Gojdič (1927–1960) a jeho postoj k problematice národnostních menšin.*

19:00 Doc. PhDr. Jaroslav Coranič, PhD. (Prešovská univerzita) – *Menšinové vztahy v řeckokatolické církvi na Slovensku v letech 1918–1939.*

19.30 Prof. Grzegorz Hryciuk (Uniwersytet Wrocławski) – Diskuse o národních statistikách druhé Polské Republiky.

20:00 večeře

II. den – 14. dubna 2018 (sobota)

9:00 – 9:30 snídaně

9:30 Prof. Mykola Kuczerepa (Východoevropská národní univerzita Lesy Ukrajinky v Lucku) – *Vojvoda Henryk Józefski a Ukrayinci z Volyně – 1928–1938.*

10:00 Dr. Anna Szwed-Walczak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Obraz „Rusínů“ na stránkách národně demokratického tisku v letech 1918–1939.*

10:30 Doc. Roman Masyk (Lvovská národní univerzita Ivana Franky) – *Politika druhé Polské republiky ve vztahu k ekonomickým iniciativám národnostních menšin jihovýchodních vojvodství.*

11:00 Prof. Bohdan Hud (Lvovská národní univerzita Ivana Franky) – *Vliv společenské politiky vlády druhé Polské republiky vůči ukrajinské populaci Volyně na vztahy mezi Ukrajinci a Poláky během II. světové války.*

11:30 Prof. Jarosław Syryk (Uniwersytet Wrocławski/Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu) – *Národnostní politika v druhé Polské republice a v Polské lidové republice: rozdíly a... podobnosti?*

12:00–12.30 přestávka na kávu

12:30 Prof. Tomasz Główński (Uniwersytet Wrocławski) – *Sbor ochrany hranic (1924–1939) jako nástroj státní politiky druhé Polské republiky na východních územích.*

13:00 Mgr. Ondřej Klípa, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze) – *Perzekuce polské národnostní menšiny ve Stalinově SSSR na příkladu Minského pedagogického institutu národnostních menšin.*

13:30 PhDr. Andrej Sulitka, CSc. (Etnologický ústav Akademie věd ČR v Praze) – *Aktivity českých vlasteneckých spolků Těšínska a Opavska při přípravě národnostního statutu v roce 1938.*

14:00 ThDr. Józef Szymeczek, Dr. (Ostravská univerzita) – *Menšinové školství v meziválečném Československu.*

14:30 Dr. Vitalija Stravinskienė (Literecký historický ústav, Vilnius) – *Leťa 1939–1940: občané Vilniuského regionu ve vztahu k obyvatelům Litvy.*

15:00–16:00 přestávka na oběd

16:00 Dr. Michał Lubicz-Miszewski (Akademia Wojsk Lądowych Wrocław) – *Slovenská menšina v Polsku v meziválečném období.*

16:30 Dr. Lukasz Lewkowicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Tábor příznivců Piłsudského a jejich vztah ke slovenské otázce v letech 1926–1939.*

17:00 Doc. MUDr. Bogusław Chwajol (Polské sdružení zdravotníků v České republice, Český Těšín) – *Polští lékaři v meziválečném Československu.*

17:30 Mgr. Michał Przywara, Ph.D. (Ostravská univerzita) – *Regionalismus ve tvorbě polských spisovatelů v Československu v období let 1918–1939.*

18:00 Mgr. Roman Baron, Ph.D. (Historický ústav Akademie věd České republiky, Praha) – *Historiografie polské menšiny na Zaolší.*

18:30 Dr. Marcin Wichmanowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Problematika národnostních menšin v politickém myšlení Polské lidové strany „Piast“.*

19:00 Dr. Marcin Dębicki (Uniwersytet Wrocławski) – *Poláci ve Vilniuském regionu (1918–2018). Proměnlivost statusů a místa ve společenském povědomí rodáků.*

19:30 zakončení konference

20:00 večeře

Europa wobec nowych wyzwań

Mniejszości narodowe w Europie środkowo-wschodniej w latach 1918–1940

Czeski Cieszyn 13–14.04.2018

Czas poszczególnych wystąpień – 30 minut
Język obrad angielski, czeski, polski

dzień I – 13.04.2018 (piątek)

9.50 otwarcie konferencji – wystąpienie organizatorów.

10.00 Kustosz Piotr Galik (Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu) – *Dezintegracja Monarchii Naddunajskiej w 1918 roku jako efekt zderzenia idei imperialnej i narodowej w Europie Trójmorskiej.*

10.30 Prof. Radosław Zenderowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Warszawa) – *Od imperiów wieloetnicznych do państw wielonarodowych. Próby tworzenia w Europie Środkowej (ponadetniczych) narodów politycznych w okresie między I a II wojną światową.*

11.00 Dr Lucjan Klimsza (Uniwersytet Ostrawski) – *Mniejszość narodowa w ujęciu filozoficznym.*

11.30 Dr Eriks Jakobson (Latvijas Universitāte Riga) – *Kategoria „Tutejszych” jako zjawisko na Łotwie w I połowie XX wieku: Łotysze, Polacy, Białorusini czy Rosjanie?*

12.00 Prof. Wojciech Morawski (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) – *Państwo wielonarodowe wobec procesów modernizacyjnych.*

12.30–13.00 przerwa kawowa

13.00 Dr Tomasz Błaszczyk (Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie/Litewska Biblioteka Narodowa im. Marcina Mažviada) – *Ministerstwa mniejszościowe w systemie politycznym Republiki Litewskiej 1918–1923.*

13.30 Prof. Mikołaj Iwanow (Uniwersytet Opolski) – *Komunizm i białoruskość. Rola partii bolszewickiej w kształtowaniu idei powstania narodu białoruskiego.*

14.00 Ing. Jan Sechter – (doradca ds. Unii Europejskiej i polityki zagranicznej Przewodniczącego Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej, Praga) *Sprawy mniejszości w refleksji parlamentu czechosłowackiego.*

14.30 Dr Jerzy Łazor (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) – *Pomiędzy Madagaskarem a Erec Israel. Emigracja Żydów polskich w okresie międzywojennym.*

15.00 Dr hab. Máté Tamáska (Catholic University College Apor Vilmos – Hungarian National Archive) – „*Bata-modern*” and

„*Bourgeois Heritage*”: Discourses among Hungarian Intellectuals about the Architecture Trends in (Czech)-Slovakia 1919–1939.

15.30–16.30 przerwa obiadowa

16.30 Ppłk dr Adam Szymanowicz (Akademia Wojsk Lądowych Wrocław) – *Mazurzy w latach 1918–1939 – pomiędzy Niemcami a Polską.*

17.00 Prof. Włodzimyra Komara (Uniwersytet Narodowy im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku) – *Kwestia ukraińska w polityce narodowościowej II Rzeczypospolitej Polskiej.*

17.30 Dr Aleksander Srebrakowski (Uniwersytet Wrocławski) – *Sytuacja mniejszości żydowskiej w Polsce, w latach trzydziestych XX w. Przykład wileński.*

18.00 Doc. Anatol Wjalikij (Białoruski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Tanka w Mińsku) – *Sytuacja mniejszości białoruskiej w II RP.*

18.30 Prof. Dr Peter Štúrak (Uniwersytet Prešov) – *Preszowski biskup grekokatolicki Pavol Peter Gojdíč (1927–1960) a jego stosunek do kwestii mniejszości narodowych.*

19.00 Doc. Dr Jaroslav Coranič (Uniwersytet Prešov) – *Stosunki mniejszościowe w Kościele grekokatolickim na Słowacji w latach 1918–1939.*

19.30 Prof. Grzegorz Hryciuk (Uniwersytet Wrocławski) – *Kontrowersje wokół statystyk narodowościowych II Rzeczypospolitej.*

20.00 kolacja

dzień II – 14.04.2018 (sobota)

9.00 – 9.30 śniadanie

9.30 Prof. Mykoła Kuczerepa (Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu imienia Łesi Ukrainki w Łucku) – *Wojewoda Henryk Józefski i Ukraincy z Wołynia – 1928–1938.*

10.00 Dr Anna Szwed-Walczak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Obraz „Rusinów” na łamach prasy narodowodemokratycznej w latach 1918–1939.*

10.30 Doc. Roman Masyk (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Polityka II Rzeczypospolitej wobec inicjatyw gospodarczych mniejszości narodowych województw południowo-wschodnich.*

11.00 Prof. Bohdan Hud (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Wpływ polityki społecznej rządów II Rzeczypospolitej wobec ludności ukraińskiej Wołynia na relacje między Ukraińcami a Polakami w latach drugiej wojny światowej.*

11.30 Prof. Jarosław Syrynk (Uniwersytet Wrocławski/Instytut

Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu) – *Polityka narodowościowa w II RP i w PRL: różnice i... podobieństwa?*

12.00–12.30 przerwa kawowa

12.30 Prof. Tomasz Główński (Uniwersytet Wrocławski) – *Korpus Ochrony Pogranicza (1924–1939) jako narzędzie polityki państwej II RP na Kresach Wschodnich.*

13.00 Dr Ondřej Klípa (Uniwersytet Karola w Pradze) – *Prześladowanie mniejszości polskiej w Związku Radzieckim za czasów Stalina na przykładzie Mińskiego Pedagogicznego Instytutu Mniejszości Narodowych.*

13.30 Dr Andrej Sulitka (Instytut Etnologiczny, Praga) – *Działania czeskich związków narodowych na Śląsku Cieszyńskim i Opawskim w czasie pracy nad statutem narodowościowym w Czechosłowacji w 1938 roku.*

14.00 Dr Józef Szymeczek (Uniwersytet Ostrawski) – *Szkolnice mniejszościowe w międzywojennej Czechosłowacji.*

14.30 Dr Vitalija Stravinskienė (Instytut Historii Litwy Wilno) – *Lata 1939–1940: mieszkańcy Wileńszczyzny wobec obywatelstwa Litwy.*

15.00 – 16.00 przerwa obiadowa

16.00 Dr Michał Lubicz-Miszewski (Akademia Wojsk Lądowych Wrocław) – *Mniejszość słowacka w Polsce w XX leciu międzynarodowym.*

16.30 Dr Łukasz Lewkowicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Obóz piłsudczykowski wobec kwestii słowackiej 1926–1939.*

17.00 Dr hab. Bogusław Chwajol (Polskie Towarzystwo Medyczne w RC, Czeski Cieszyn) – *Lekarze polscy w przedwojennej Czechosłowacji.*

17.30 Dr Michał Przywara (Uniwersytet Ostrawski) – *Regionalizm w twórczości pisarzy polskich w Czechosłowacji w okresie 1918–1939.*

18.00 Dr Roman Baron (Instytut Historii Akademii Nauk Republiki Czeskiej, Praga) – *Historiografia mniejszości polskiej na Zaolziu.*

18.30 Dr Marcin Wichmanowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Problem mniejszości narodowych w myśl politycznej Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piast”.*

19.00 Dr Marcin Dębicki (Uniwersytet Wrocławski) – *Polacy na Wileńszczyźnie (1918–2018). Zmienność statusów i miejsca w świadomości społecznej rodaków.*

19.30 zakończenie konferencji

20.00 kolacja